

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 13 (438)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

8 липня 2017 року

ВИПУСКНИЙ

«ВІРЮ, ЩО РАЗОМ З ВАМИ ВИВЕДЕМО СИСТЕМУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ІНШИЙ РІВЕНЬ»

Урочисте засідання вчешньої ради Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського з нагоди 57-го випуску лікарів медичного факультету, 12-го – провізорів фармацевтичного факультету, 8-го – лікарів стоматологічного факультету, 2-го – за спеціальністю «Здоров'я людини» та випускників навчально-наукового інституту медсестринства відбулося 26 червня в палаці культури «Березіль».

Ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА вручає диплом з відзнакою Ігорю КУЛЬБАБІ

здоров'ям людини. Здоров'я ж – це та категорія, яку неможливо виміряти матеріальними цінностями. Це – благо й щастя кожного. Саме тому ваші професії завжди були, є і будуть одними з шанованіших, потрібних у всіх країнах. Упевнений, що станете чудовими професіоналами, бо отримали фундаментальні знання в нашому університеті. Пам'ятайте, що від ваших знань і вмінь залежатиме найдорожче в житті кожного – здоров'я. Своєю невтомною працею повертатимете людей до повноцінного життя.

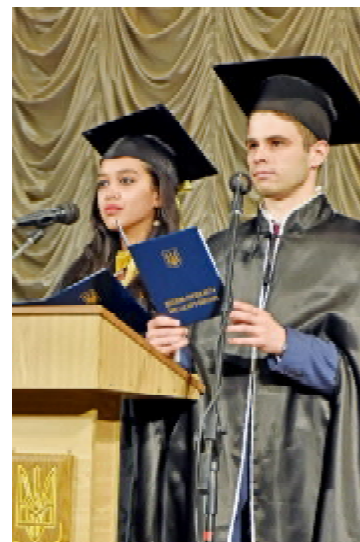
Диплом нашого університету зможе легко підтвердити в будь-якій країні світу. Але хочу вас попросити про дві важливі речі. По-перше, постарайтеся служити своїй країні. Ви потрібні саме тут. По-друге, не зраджуйте медицині, будьте вірні своїй професії. Вірю, що разом з вами

Англійською мовою ректор побажав усіх гараздів і Божого благословення іноземним студентам, які здобули вищу медичну освіту в ТДМУ.

Ректор, професор Михайло Корда привітав випускників медичного факультету, які посіли друге місце в Україні за результатами іспиту «Крок-2», і фармацевтичного факультету, які зайняли перше місце в Україні за результатами іспиту «Крок-2».

Проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай запросив до вітального слова заступника начальника управління охорони здоров'я облдержадміністрації Лідію Чайковську.

Наказ про присвоєння звання лікаря по медичному факультету оголосив заступник декана

Клятву лікаря зачитали Бхуян АТРЕЙІ та Дмитро МИРОНЮК

факультету іноземних студентів, доцент Михайло Фурдела.

Ігор Кульбаба, Оксана Думнич, Ольга Масник, Соломія Турчин отримали дипломи з відзнакою з рук ректора ТДМУ, професора Михайла Корди.

Декан медичного факультету, доцент Галина Крицька і декан факультету іноземних студентів, професор Петро Сельський вручили омріяні дипломи своїм вихованцям.

Наказ по фармацевтичному факультету оголосила заступник декана фармацевтичного факультету, доцент Лілія Логойда.

Дипломи випускникам вручив декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко.

Наказ по стоматологічному факультету оголосила заступник декана стоматологічного факультету Олена Шкумбатюк.

(Продовження на стор. 2)

Слова вдячності від імені випускників висловили Кевін Онвутеака ОБІННА та Анна ЧИКИТА

З вітальним словом до присутніх звернувся ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

«Сьогодні у вас двоякі відчуття – це радість від зустрічі з майбутнім і сум прощання та розлу-

ки. Шановні випускники, цей хвилюючий, сповнений емоціями день – проміжна віха у вашому житті, з якої починаєте свій самостійний шлях. Перед вами широка дорога в світ. Віримо, що пройдете нею впевнено, отримаєте багато перемог і досягнете вершин професійного успіху. Ви отримали найкращу у світі професію – професію лікаря, провізора, лікаря-стоматолога чи медсестри. Всі вони пов'язані зі

введемо систему охорони здоров'я на інший рівень. Саме вам визначати ті високі стандарти надання медичної допомоги в Україні. Прошу вас звернутися до своїх вчителів зі словами вдячності, адже впродовж шести років вони вкладали у вас частинку свого життя, свою душу. Ваші професійні здобутки будуть найкращою нагородою для них», – зазначив Михайло Михайлович.

«ВІРЮ, ЩО РАЗОМ З ВАМИ ВИВЕДЕМО СИСТЕМУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ІНШИЙ РІВЕНЬ»

(Закінчення. Поч. на стор. 1)

Дипломи випускники отримали з рук декана стоматологічного факультету, доцента Світлани Бойцанюк та декана факультету іноземних студентів, професора Петра Сельського.

Наказ по навчально-науковому інституту медсестринства зачитала заступник директора навчально-наукового інституту медсестринства, доцент Світлана Даньчак. Дипломи вручила директор цього інституту, доцент Світлана Ястремська.

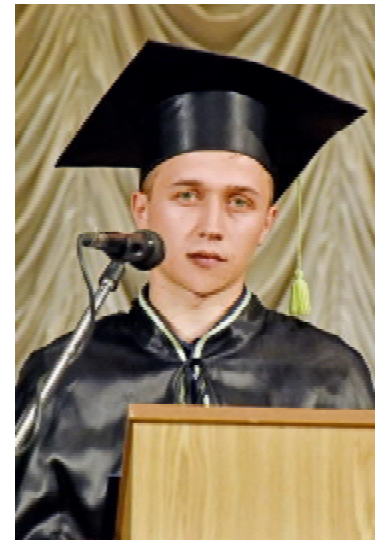

Заступник начальника управління охорони здоров'я ОДА Лідія ЧАЙКОВСЬКА вітає випускників

свою ліню і небажання вчитися. На проявленні під час атестації та складання «Кроків» ви отримали яскраві плями, які дали вам можливість сьогодні бути в цій залі. Відберіть все те краще, чого вже досягли, помістіть в ємкість практичної діяльності. І хай ця ємкість буде безмежна! Наповнюйте її новим досвідом і навич-

ками! Дай Боже, вам у цьому житті усіляких гараздів», – побажав декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Корбо.

Декан стоматологічного факультету, доцент Світлана Бойцанюк від щирого серця благословила своїх вихованців. «Попереду нелегкий шлях професійного становлення, але всі отримані знання й практичні навички, які здобули в нашому університеті, обов'язково зможете втілити у своїй професійній діяльності. Не забувайте, що лише важка праця зробить з вас професіоналів своєї справи. Бажаю вам щасливої долі і вагомих досягнень», – додала Світлана Іванівна.

Клятву провізора зачитав Назарій ЛЕСЮК

Після вручення дипломів випускники медичного та стоматологічного факультетів прийняли клятву лікаря, яку зачитали Дмитро МIRONЮК і Бхуян АТРЕЙІ.

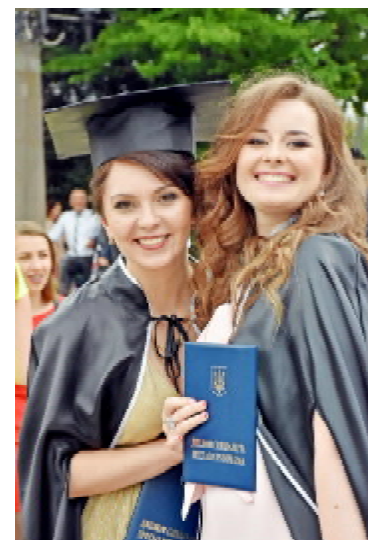
Клятву провізора зачитав Назарій ЛЕСЮК, а клятву медсестри – Микола СКАЛІЙ та Тондо́я ВЕННАХ.

Декан медичного факультету, доцент Галина Крицька побажала випускникам щастя, здоров'я, успіхів і Божого благословення.

«Існує метод аналізу, який називається хроматографія. П'ять чи шість років тому на лінію старту ви нанесли свої мрії, сподівання, батьківські роздуми. Впродовж цього часу ви відділяли

Клятву медсестри зачитали Тондо́я ВЕННАХ і Микола СКАЛІЙ

Декан факультету іноземних студентів, професор Петро Сельський зазначив, що всі випускники вже стали лікарями з вищою освітою. Він наголосив, що в ТДМУ вони знайшли другий дім і нових друзів, отримали цінний досвід.

Від випускників університету слово вдячності висловили Анна Чикита та Кевін Онвугеака Обінна.

Окрасою заходу став хор ТДМУ, у виконанні якого прозвучав Державний Гімн України та гімн ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

Редактор **Г. ШИБАЛІНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
Майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
держмедуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Терно-
пільському
держмедуніверситеті
ім. І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
Майдан Волі, 1.

НАУКОВЕЦЬ ТДМУ – ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ НАУКИ ТА ТЕХНІКИ УКРАЇНИ

Згідно з Указом Президента України «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Конституції України» за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі

трудові здобутки та високий професіоналізм проректорові з наукової роботи, професору Іванові Кліщу присвоєно звання заслуженого діяча науки та техніки України.

Вітаємо Івана Миколайовича з отриманням високого звання й бажаємо нових здобутків і успіхів, втілення планів та ідей.

ГУМАНІТАРНИЙ ВАНТАЖ – ВІД ПОЛЬСЬКИХ КОЛЕГ

Нещодавно Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського отримав великий гуманітарний вантаж від польських партнерів. А це – навчально-наукову літературу, меблі, манекени для серцево-легеневої реанімації, дитячої інтубації, для навчання про-

рятувальні пледи, навчальні комплекти для дослідження рани, фіксатори для шиї. Останні будуть використані у процесі відпрацювання практичних навичок у Центрі симуляційного навчання ТДМУ.

Адміністрація ТДМУ висловлює щире подяку голові правління

цедур реанімації, аптечки першої медичної допомоги, навчально-методичні комплекти для відновлення прохідності дихальних шляхів, дихальні маски,

Польського товариства соціальної медицини та громадського здоров'я, професору Альфредові Овоцу, який є почесним професором нашого університету.

Добірку підготувала прес-служба ТДМУ

ОТРИМАЛИ ВІДЗНАКИ МІСЬКОГО ГОЛОВИ ТЕРНОПОЛЯ

Напередодні Дня молоді, яке в Україні відзначають останньої неділі червня, міський голова Сергій Надал привітав кращих представників молодіжних громадських організацій та студентського самоврядування.

Серед тих, хто отримав цінні подарунки та подяки від очільника міста, є й студенти нашого університету. Це, зокрема, Ігор Стецюк, Катерина Галей, Олександр Рибинський-Косман, Віктор Гунька, Олександр Заєць, Ірина Гладка.

Сергій Надал побажав усім яasnих цілей та завзятості, активної життєвої позиції й вручив присутнім подяки та цінні подарунки. «Нині українська молодь ста-

ла провідником будівництва нової України: європейської, демократичної та української. Нехай ніколи не вичерпується ваш оптимізм, творча енергія,

віра в добро та удачу! Нехай прекрасні роки молодості дадуть вам заряд позитивної енергії, подарують вірних друзів», – зазначив Сергій Надал.

ВИШ ПОКРАЩУЄ УМОВИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

На кафедрі анатомії Тернопільського державного медичного університету нещодавно встановили два нових інтерактивних сенсорних столи для вивчення профільного предмету. Як зазначив завідувач кафедри, професор Ілля Герасимюк, таке обладнання значно покращує засвоєння майбутніми лікарями теоретичного матеріалу.

«По суті, це потужні комп'ютери з великими моніторами, які дають можливість в об'ємному зображенні побачити людські органи, кістки, тканини і т.д. Це допомагає кращій візуалізації анатомічної будови людини студентами в процесі навчання. Тим паче, що більшість об'єктів є мобільними і їх можна розглядати з різних позицій тривимір-

но», – розповів Ілля Євгенович. Для вивчення анатомії людини такі інтерактивні сенсорні столи нині є необхідністю.

НОВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ФІЛІЇ ЄМСА СТАЛА СТУДЕНТКА ТДМУ З ПОЛЬЩІ

Нещодавно команда лідерів Тернопільської філії Європейської медичної студентської асоціації, яку створили та розвивають студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, передала свої повноваження молодшому поколінню майбутніх медиків з числа іноземних студентів. Донедавна представництво очолював Парт Саб'я Сачі.

У результаті виборів, які провели члени організації, а їх нині є понад п'ятдесят, перемогла студентка з Польщі Зюзанна Бетков'як. Вона стала новим президентом Тернопільської філії ЄМСА і впродовж року відповідатиме за її розвиток у нашому місті.

З ДОБРОТОЮ, ПОСМІШКОЮ ТА ТЕПЛОМ ДО НАЙБІЛЬШ ПОТРЕБУЮЧИХ

Кажуть, що краса врятує світ, а от добро допоможе здолати усі труднощі тим, хто потрапив у складну життєву ситуацію. Дотримуватися цих засад у житті навчають наших студентів, адже майбутній медик має володіти не лише професійними навичками, а й чинити добро, милосердя, бути співчутливим. Соціальних проектів у ТДМУ чимало, їх успішно втілюють. Один з них засвідчила укладена у квітні цього року угода про співпрацю ТДМУ із соціальним центром Тернопільського благодійного фонду «Карітас». До проекту «Соціальне середовище для молоді з обмеженими можливостями» долучилися студенти й фахівці кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ТДМУ на чолі із завідувачем, професором Дарією Попович.

– Така співпраця «Карітасу» та студентів нашого університету дуже важлива й необхідна як для

майбутніх реабілітологів, так і для людей з обмеженими можливостями, – каже асистент кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ТДМУ Анастасія Руцька. – Ми здійснили вже чимало подібних добродійних проектів, а цієї весни розпочали впровадження заходів фізичної, соціальної та психологічної реабілітації на базі «Карітасу». Чи не щотижня наші

студенти відвідували цей заклад, знайомилися з його вихованцями, їхнім життям і творчістю, адже більшість з них наділені неабияким хистом до малювання, музики, співу. Як, приміром, Ганна Котельнікова. На її авторській творчій виставці студенти 2 курсу побували у травні, прийшли, аби підтримати молоду художницю та отримали чимало приємних вражень. Упродовж кількох

місяців художниця намалювала понад 80 малюнків, відобразивши на папері багатство свого духовного світу та фантазії. Її твори засвідчують життєрадісність і доброту Ганни, ніби промовляючи, що вона відкрита до людей, бажає спілкування.

20 червня у навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина» відбулася добродійна акція у рамках проекту «Соціальне середовище для молоді з обмеженими можливостями». Ініціатором її проведення стала професор Д.В. Попович. У заході взяли участь асистент кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання А.В. Руцька, заступник голови профспілкового комітету ТДМУ, доцент О.В. Покришко, студенти другого курсу напрямку підготовки «Здоров'я людини» В. Пилипчук, П. Тарасюк, Н. Яшина, Т. Матейко, С. Копцюк, а також керівник проекту «Життя у повноті» ТБФ «Ка-

рітас» Р. Галак, директор о. А. Марчук, працівники «Карітасу» зі своїми підопіченими, які приїхали разом з батьками.

Під час зустрічі у навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина» панувала дружня, весела атмосфера. Зорганізували екскурсію, відпочинок біля басейну, спільний обід, вечерю та молитву.

Організатори заходу висловлюють подяку ректорові університету, професору М.М. Корді за підтримку та сприяння розвитку добродійності. Дякують й голові первинної профспілкової організації, доценту П.Г. Лихацькому за фінансову підтримку.

За словами професора Дарії Попович, такі акції обопільно вигідні усім. Студентам вони дають можливість здобути новий досвід, розкрити фахові можливості, а підопіченим «Карітасу» – отримати більше можливостей для спілкування та реабілітації. Дружні теплі стосунки, радісні емоції об'єднують у тісному колі студентів, вихователів, дітей та викладачів, тому такі проекти триватимуть і надалі.

Лариса ЛУКАЩУК

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД – КЛЮЧ ДО УСПІХІВ У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ

У ТДМУ відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасний мультидисциплінарний підхід до діагностики та лікування хворих на цукровий діабет».

Перед урочистим відкриттям заходу у вестибюлі діяла експозиція автентичних українських строїв, вишивки, предметів народного вжитку. Гості з інших міст мали можливість ознайомитися з багатомісячною культурною спадщиною нашого краю. Розпочалася конференція з молитви та благословення всесвітніх отців.

Під час відкриття конференції від імені ректора ТДМУ, професора Михайла Корди всіх присутніх з початком роботи привітав проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, професор Степан Запорожан. Заступник начальника управління охорони здоров'я обласної адміністрації з лікувальної роботи Тетяна Скарлош у своєму вітальному слові наголосила на актуальності теми конференції. Вона побажала всім учасникам плідної роботи та успіхів на професійній ниві. Головний спеціаліст управління охорони здоров'я ОДА Лариса Матюк привітала учасників заходу, акцентуючи увагу на ускладненнях цукрового діабету, які призводять до інвалідизації пацієнта. За її слова-

Надія ПАСЕЧКО – професор ТДМУ

ми, ендокринні патології посідають шосте місце в загальній захворюваності й кожна третя людина страждає на цукровий діабет.

Перше пленарне засідання відкрив завідувач кафедри ендокринології, діабету та ізотопної терапії, професор Марек Болановський (Вроцлавський медичний університет), який привітав ректора ТДМУ та всіх присутніх з 60-річчям університету та подарував тритомне видання підручника з ендокринології польською мовою. Він представив доповідь «Порушення вуглеводного обміну при акромегалії і хворобі Іценка-Кушинга у пацієнтів на терапії аналогами соматостатину». У своїй доповіді пан Марек звернув увагу на нові підходи до лікування порушень вуглеводного обміну в недужих з акромегалією та синдромом і хворобою Іценка-Кушинга. За його словами, нові методи лікування, які було запропоновано для лікування акромегалії й хвороби та синдрому Іцен-

(Зліва направо): **Надія ЯРЕМА – професор ТДМУ, Лариса МАТЮК – головний спеціаліст управління охорони здоров'я ОДА, Тетяна СКАРЛОШ – заступник начальника управління охорони здоров'я ОДА, Степан ЗАПОРОЖАН – проректор ТДМУ, професор**

ка-Кушинга, досить ефективні, але вони пов'язані з підвищеним ризиком виникнення порушень вуглеводного обміну. Ретельний моніторинг метаболізму глюкози є обов'язком для таких пацієнтів, особливо для тих, які отримують лікування лазіреотидом.

Професор кафедри ендокринології, діабету та ізотопної терапії Яцек Дарошевський (Вроцлавський медичний університет, Польща) у своїй доповіді «Як запобігти розвитку макроваскулярних діабетичних ускладнень» зазначив, що кардіоваскулярна патологія є причиною майже половини випадків смерті у людей з цукровим діабетом другого типу. За його словами, підсумки багатоцентрових досліджень продемонстрували поліпшення мікросудинних уражень, але не змогли обґрунтувати всіх причин смертності від кардіоваскулярних подій. У рамках комплексної програми щодо зниження фактора ризику з приводу виникнення кардіоваскулярної патології у хворих на ЦД потрібно завжди проводити глікемічний контроль задля корекції глікемії. Завідувач кафедри ендокринології Національного медичного університету імені О.Богомольця, професор Юлія Комісаренко у своїй доповіді «Дефіцит вітаміну D і його роль у розвитку порушень обміну речовин при цукровому діабеті» продемонструвала нові перспективи у використанні вітаміну D з метою корекції порушень обміну речовин.

Завідувач відділу профілактики ендокринних захворювань Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України, професор Володимир Паньків виступив з доповіддю «Шляхи корекції інсулінорезистентності при початкових порушеннях вуглеводного обміну». Він наголосив, що основними проблемами сучасності є вісцеральне ожиріння, цукровий діабет, артеріальна гіпертензія, йододефіцитні розлади та патологія ШЗ, дефіцит вітаміну D. Тому, вибираючи цукрознижуючий препарат, потрібно враховувати поточний показник HbA1c, тривалість ЦД, рівень С-пептиду, ІР, масу тіла (ІМТ, ОТ, ОС), очікувану ефективність, коморбідну патологію, серцево-судинний ризик, вартість, compliance. Володимир Іванович зазначив, що па-

радигма епізодичного лікування пацієнтів з хронічними захворюваннями себе вичерпала. Новий шлях – перманентна праця лікаря та пацієнта. Завідувач кафедри ендокринології Вінницького національного медичного університету імені М.Пирогова, професор Марина Власенко у доповіді «Можливості впливу на гіперглікемію пам'ять при цукровому діабеті» наголосила, що причиною ускладнень цукрового діабету є гіперглікемія (як наслідок гіперглікемії). Внаслідок цього страждають клітини, які не можуть обмежувати над-

Марек БОЛАНОВСЬКИЙ – професор Вроцлавського медуніверситету (Польща)

ходження глюкози в цитоплазму. Корекція гіперглікемії за допомогою бенфотіаміна ґрунтується на активації транскеталази, яка має виражену протекторну дію проти ускладнень ЦД. Завідувач кафедри ендокринології Івано-Франківського національного медичного університету, професор Надія Скрипник у доповіді «Вибір цукрознижуючої терапії у пацієнтів з діабетичною нефропатією» надала чіткі схеми ведення хворих з діабетичною нефропатією, залежно від стадії ураження нирок (альбумінурії, протеїнурії, ниркової недостатності).

Професор кафедри базових медичних наук Вроцлавського медичного університету Єва Барг виступила з доповіддю «Чи пацієнти після терапії онкопатології здорові? Пізні ефекти терапії», в якій розглянула необхідність детального збору анамнезу у пацієнтів, які прой-

шли променеве лікування з приводу онкозахворювань, особливо в дитячому віці.

Завідувач кафедри клінічної імунології, алергології та ендокринології, доктор медичних наук Буковинського державного медичного університету, професор Наталя Пашковська представила доповідь «Когнітивні порушення у хворих на цукровий діабет другого типу», привернувши увагу до профілактики ранніх когнітивних порушень та немедикаментозних методів їх корекції. Завідувач кафедри ендокринології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доцент Аліна Урбанович оприлюднила доповідь «Сучасні підходи до лікування хворих на цукровий діабет з високим кардіоваскулярним ризиком. Сучасні підходи до лікування дисліпідемії при цукровому діабеті».

Завідувач кафедри внутрішньої медицини №1 ТДМУ, професор Надія Пасечко у доповіді «Нові підходи до ведення пацієнтів з цукровим діабетом та ожирінням» зазначила, що нині у пацієнтів з цукровим діабетом другого типу визначення ІМТ та контроль ваги під час кожного візиту хворого є не менш важливим, ніж визначення глікованого гемоглобіну. Зниження ваги на 5-10% сприяє нормалізації артеріального тиску, толерантності до глюкози, ліпідного профілю крові, функції лівого шлуночка, усуває симптоми обструктивного сніп-апноє. При оцінці фармакологічних методів лікування надмірної ваги або ожиріння пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу, спочатку потрібно зробити вибір цукрознижуючих препаратів. Обрані медикаменти повинні сприяти втраті ваги або бути нейтральними. Медикаменти, пов'язані з втратою ваги, включають метформін, аналоги глюкагоноподібного пептиду-1, селективний інгібітор натрій-глюкозного котранспортера 2 типу, інгібітори альфа-глюкозидази. Інгібітори DPP IV є нейтральними щодо маси тіла. Такі медикаменти, як похідні сульфонілсечовини, тіазолідиніони, постпрандальні регулятори секреції інсуліну, пов'язані зі збільшенням ваги.

Головний лікар Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин, професор Максим Горобейко доповів на тему «Новий підхід до лікування пацієнтів з діабетичною стопою з ураженням нейрон- та ангіопатичних уражень», а керівник відділу клінічної діабетології Інституту ендокринології та обміну речовин імені В.Комісаренка НАМН України Любов Соколова виступила з доповіддю «Цукровий діабет як кардіологічна проблема».

У рамках конференції відбулася нарада завідувачів кафедр і курсів ендокринології вищих навчальних закладів України під патронатом завідувача кафедри ендокринології Національного медичного університету імені О.Богомольця, професора Юлії Комісаренко.

У пленарному засіданні з доповіддю «Цукровий діабет у дітей не лише інсулінозалежний, критерії діагностики та вибору лікування» виступила провідний науковий співробітник відділу дитячої ендокринології Українського науково-практичного центру ендокринології,

хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України Євгенія Глоба. Свої доповіді також представили: керівник відділення ендокринології Інституту охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України Олена Будрейко («Біосимілярні. Що необхідно знати клініцисту»), завідувач кафедри ендокринології Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького Олесь Кіхтяк («Нові перспективи інсулінотерапії»), завідувач кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології ТДМУ, професор Світлана Шкробот («Мозок і цукровий діабет»), професор ТДМУ Надія Ярема («Особливості лікування та профілактики серцево-судинних захворювань у хворих на цукровий діабет другого типу»), старший співробітник відділення ендокринології Інституту охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України Світлана Чумак («Сучасні можливості самоконтролю цукрового діабету у дітей»), завідувач кафедри внутрішньої медицини №3 ТДМУ, професор Лілія Мартинюк («Цукровий діабет і нирки»), доцент кафедри ендокринології Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького Вікторія Сергієнко («Біосимілярні аналоги інсуліну гларгін»). Наступного дня учасники конференції заслухали і обговорили ще понад 30 доповідей.

Завершили конференцію прий-

Юлія КОМІСАРЕНКО – професор (м. Київ)

няттям важливих рішень. Зокрема, сприяти впровадженню в практику охорони здоров'я програми реімбурсації ліків у лікуванні хворих на цукровий діабет. Враховуючи значну залежність хронічних ускладнень захворювання від стану компенсації глікемії активізувати серед лікарів загальної практики-сімейної медицини та лікарів-ендокринологів, а також серед пацієнтів з цукровим діабетом роз'яснювальну роботу щодо важливості якнайповнішого охоплення контингенту таких осіб регулярним визначенням рівня глікованого гемоглобіну двічі на рік, активізувати роботу щодо впровадження самоконтролю у пацієнтів з цукровим діабетом (групові та індивідуальні заняття) та інше.

Надія ПАСЕЧКО, завідувач кафедри внутрішньої медицини №1 ТДМУ, професор

ЗИГЗАГИ ДОЛІ, ЩО ПРИВЕЛИ ДО ВЕРШИН НАУКИ

30 липня виповнюється 70 років завідувачу кафедри гістології та ембріології, ТДМУ, докторові біологічних наук, професору Костянтині Степановичу ВОЛКОВУ.

Вельмишановний Костянтин Степановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення Ужгородського державного університету, двох років роботи інженером на виробництві у стінах Тернопільського державного медичного університету Ви успішно

пройшли 45-літній непростий трудовий шлях: спочатку інженером з ремонту медичної техніки, а згодом, після здобуття біологічної освіти, від старшого лаборанта до доктора біологічних наук, професора, завідувача кафедри гістології та ембріології.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого в Україні та за її межами вченого-морфолога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлін-

не виконання своїх службових і громадських обов'язків. Яскравою сторінкою в історії університету стала Ваша подвижницька діяльність зі створення та забезпечення багаторічного функціонування лабораторії електронної мікроскопії. Цінуємо також період Вашої діяльності проктором з наукової роботи і директором навчально-наукового інституту морфології.

Свідченням визнання Вашого наукового авторитету є обрання Вас академіком Міжнародної академії інтегративної антропо-

мікроскопічних досліджень, а фраза «продукція лабораторії К.С. Волкова» звучить гордо й відчужено в науковий світ дисертантам і пошукувачам, а в далекі семидесяті роки це було неабияким досягненням.

Незабаром ім'я Сморщка та його першого учня Волкова почало дедалі частіше звучати в наукових колах. Результати досліджень радо брали до публікації наукові журнали тоді ще Радянського Союзу. Тепер у науковому

процесі регенерації в тканинах та органах за умов опікової травми. Під керівництвом доцента, а згодом професора С.А. Сморщка, першим і найвідданішим учнем якого став «молодий біолог» Волков, він почав глибоко вивчати найскладніший орган — головний мозок. Отримані результати 1983 року стали матеріалом для кандидатської дисертації, а її автор — асистентом, потім старшим викладачем і доцентом кафедри гістології. 1996 року К.С. Волков успішно захистив докторську дисертацію на тему «Морфологічні зміни гіпоталамо-нейрогіпофізарної секреторної системи при опіковій травмі і після застосування антиоксидантів та ентеросорбентів». 1997 р. йому було присвоєне вчене звання професора і цього ж року він став академіком Міжнародної академії інтегративної антропології, а також Академії національного прогресу.

З 1995 року й донині професор Костянтин Степанович Волков є незмінним завідувачем кафедри гістології та лабораторії електронної мікроскопії. Тернопільська школа гістологів, заснована його вчителем — професором С.А. Сморщком, стала справою наукової честі К.С. Волкова і поповнилася роботами його 15 учнів, які успішно захистили 1 докторську та 15 кандидатських дисертацій. А скільком науковцям найрізноманітніших спеціальностей була надана допомога при виконанні ультрамікроскопічних досліджень, то й підрахувати важко!

К.С.Волков є співавтором сучасного підручника з гістології та посібника з ембріології англійською мовою. Його три посібники з електронної мікроскопії є базовими для вивчення ультраструктури клітин, тканин та органів студентами медичних спеціальностей.

2005-2006 рр. проф. К.С. Волков був проректором з наукової роботи Тернопільського державного медичного університету. 2006-2014 рр. він очолював науково-навчальний інститут морфології, підрозділом якого є його рідна кафедра та лабораторія електронної мікроскопії. Але не наукові регалії та посади приваблювали науковця К.С. Волкова. Серед його пріоритетів найважливішими стали пошук та

ро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Костянтин Степановичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишки, активного та щасливого довголіття.

Бажаєм успіхів великих у роботі

Й побільше творчих Вам натхнень.

Нехай минають завжди всі турботи

І хай приносить радість кожен день.

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

По-різному складаються людські долі. В одних життя дорога пряма й без труднощів, в інших буває складною та з перепонами й вони пасують перед ними, а є люди — справжні творці своєї долі. Такі особистості працюють багато й наполегливо, долають складнощі й перипетії долі, не ремствують, а ставлять перед собою все нові й нові завдання, впевнено йдучи до висот, не досяжних іншим.

У середині літа святкує день народження знаний в Україні та за її межами науковець-морфолог Костянтин Волков. Цьогоріч цей день знаменний тим, що ювіляру виповнюється 70, а виплеканий ним лабораторії електронної мікроскопії, яка суттєво вплинула на його долю, — 45 років. Оглядаючись на свій життєвий шлях, Костянтин Степанович розуміє, як багато вже пережито й зроблено, а, зважаючи на вік його улюблениці-лабораторії, як багато ще можна та хочеться зробити.

Дитинство ювіляра припало на складні повоєнні роки, коли йому, синові військовослужбовця, довелося навчатися в інтернаті, бо в гарнізонах, де служив батько, не було школи. Та це лише загартувало хлопчину, призвичаїло до самодисципліни, сформувало характер. Батьки навчали Костянтина доброти й порядності, наполегливості й працелюбності, чітко визначати життєві пріоритети та цілеспрямовано і послідовно йти до поставленої мети. Хіба гадали вони тоді, що синова доля буде аж ніяк не прямою й легкою, що їхньому первістку доведеться здолати не одну перешкоду на життєвій дорозі, але зробить він це чесно та з гідністю й, зрештою, досягне висот, про які в той час і не мріяли.

Першою сходинкою на життєвому шляху Костянтина Волкова стало навчання в Ужгородському університеті на факультеті фізики, де юнак здобув рідкісну на ту пору спеціальність «радіофізика та квантова електроніка». За скеруванням молодий спеціаліст Волков два роки працював на заводі «Генератор» у Києві. Після відставки батька родина осіла в Тернополі, сюди ж 1972 року приїхав їхній «син-електронник». Лише доля могла по-

вернути так, що, працюючи інженером з ремонту медичної техніки, він погодинно викладав фізику на однойменній кафедрі майбутнім лікарям у Тернопільському медичному інституті. Цього ж року Волков познайомився з людиною, яка стала його вчителем і натхненником, — Сергієм Андрійовичем Сморщком, який саме наполегливо працював над створенням першої на теренах Західної України лабораторії електронної мікроскопії.

Багато зусиль і терпіння знадобилося її засновникам — доц. С.А. Сморщку та інженеру К.С. Волкову, щоб отримати якісну наукову продукцію. Допомогли київські науковці з лабораторії електронної мікроскопії медичного університету ім. О. Богомольця. До слова, колегальні стосунки, які виникли між колективами лабораторій у той час, переросли у справжню дружбу без конкуренції та заздощів, з постійною щирою готовністю поділитися досвідом, підтримати в скрутні моменти чи реактивами, а за потреби звернутися одне до одного по допомогу.

Ось так Костянтин повернувся-таки до улюбленої електроніки та радіофізики. У жовтні 1972 року електронний мікроскоп запрацював і в листопаді видав першу наукову продукцію. Коротка констатація факту, але скільки недоспаних ночей, скільки спроб і помилок, скільки малих і великих перемог стоять за цим!

Це тепер чи не кожна дисертаційна робота науковців університету містить фрагменти з результатами сучасних ультра-

добробку професора К.С. Волкова понад сотня статей та понад дві сотні тез, він є членом редколегій шести наукових журналів і від його експертної оцінки залежить оприлюднення результатів досліджень молодих поколінь морфологів.

Працелюбність та наполегливість вченого 1981 р. були відзначені медаллю «За трудову доблесть», а визнанням високого професіоналізму та заслуг професора К.С. Волкова перед наукою є обрання його членом спеціалізованих вчених рад Вінницького національного та Тернопільського державного медичних університетів.

Того ж 1981 року інженер лабораторії електронної мікроскопії К.С. Волков здобув іще одну спеціальність — біологія, закінчивши для цього Тернопільський педагогічний інститут. Примхлива доля спрямувала електроніка в лоно біології. Тепер тонка структура клітин і тканин стали йому зрозумілими й дослідницька робота заповнила його ще більше. В лабораторії тоді вже активно вивчали особливості

дослідження нового, незвіданого в різних галузях медицини й прикладної біології, особливо в галузі комбустіології. Саме до цих морфологічних досліджень повернувся вчений, збагачений досвідом роботи на керівних посадах. Нині колектив кафедри гістології та лабораторії електронної мікроскопії, який очолює д.б.н. професор К.С. Волков, й надалі активно працює над вивченням обраної проблеми, плідно співпрацюючи з обласним опіковим відділенням та Українським опіковим центром.

Незважаючи на звання й здобутки, К.С. Волков був і залишається активним висококваліфікованим дослідником, досвідченим науковцем, доброзичливим вчителем, щирим колегою.

Цілеспрямованість і наполегливість ювіляра, його прагнення вивчати незвідане, відкривати сокровенні таїнства природи, зрештою, зробили професора Костянтина Степановича Волкова Науковцем з великої літери, знаним і шанованим спеціалістом не лише в галузі електронної мікроскопії, а й сучасної морфології на загал. Роботи професора К.С. Волкова відомі не лише в Україні, а й в Росії, Польщі, Німеччині, Ізраїлі.

Проте по-справжньому щасливим професор Волков почуває себе тоді, коли сидить за мікроскопом і має можливість відкрити нове й незвідане в природі. Здається, що вчений радіє отриманим результатам більше, ніж науковці, яким він допомагає. При всіх своїх знаннях і заслугах Костянтин Степанович є простим і доступним у спілкуванні з колегами, вимогливим, але чуйним керівником, при постійній зайнятості знаходить час для душевної бесіди, за що його шанують колеги, щиро люблять і захоплюються його учні, поважають і цінують співробітники кафедри.

У теплі літні дні напередодні ювілею колектив кафедри гістології шле свої найкращі вітання.

Вітат науковцю! Довгих і плідних Вам літ роботи!

Спасибі Вам, вчителю, за розуміння і підтримку.

Зичимо Вам, колего, міцного-міцного здоров'я та всяких газрадів.

Щиро — колектив кафедри гістології та ембріології.

ВИЌЗНА БРИГАДА ФАХІВЦІВ ТДМУ ОГЛЯНУЛА СІЛЬСЬКИХ ДІТЕЙ

Для Увисли це була дуже важлива подія, якої місцеві мешканці чекали. Йдеться про приїзд спеціалізованої мобільної педіатричної бригади для консультативно-лікувальної допомоги дітям. До складу бригади увійшли представники кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, кафедри оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії й кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології ТДМУ. Групу фахівців очолила доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова.

Вже зранку до сільської амбулаторії загальної практики сімейної медицини, де міститься й навчально-практичний центр первинної медико-санітарної допомоги, створений з ініціативи ТДМУ, поспішали батьки з дітьми, літні люди з онуками. Звістка про те, що консультативний прийом вестимуть хірург-ортопед,

окуліст, лор, невропатолог і висококваліфіковані фахівці інших профільних викликала велике пошавлення.

— Загалом, в Увислі проживає майже 400 хлопчиків і дівчаток. З них близько 300 — це діти віком до 14 років — розповіла лікар-педіатр амбулаторії загальної практики-сімейної медицини Оксана Бігус. — Найближча поліклініка — в райцентрі. Від Увисли до Гусятина - 20 кілометрів. А це і витрати на дорогу, і необхідність сидіти — стояти в чергах, щоб потрапити на прийом до потрібного фахівця. Тому люди вдячні за можливість отримати висококваліфіковану педіатричну допомогу безпосередньо в селі. На прийом до лікарів спеціалізованої педіатричної мобільної бригади записані понад 50 дітей віком до року, звертаються і батьки школярів, і старшокласники. Серед маленьких пацієнтів є діти з вродженими вадами здоров'я, які особливо потребують консультації фахівців вузького профілю.

До речі, Оксана Ярославівна — випусниця ТДМУ, який закінчила 2007 року. Лікарем-педіатром в Увислі працює два роки.

Медсестра загальної практики-сімейної медицини, помічник сімейного лікаря Любов Яворницька каже, що в Увислі мешкає 1300 осіб.

— З введенням до ладу амбулаторії загальної практики сімейної медицини й навчально-практичного центру первинної медико-санітарної допомоги ситуація з медичним обслуговуванням в Увислі якісно по-

ліпшилася, — мовить Любов Володимирівна. — Університет, зокрема, подбав про обладнання для стоматологічного кабінету, де консультативно-діагностичний прийом веде лікар-стоматолог. Щотижня в село приїжджають також кардіолог, гінеколог, невропатолог. Задоволені люди й роботою лікарів-інтернів і студентів-старшокурсників, чия турбота та допомога теж полегшує життя багатьом.

А ще медики амбулаторії радіють, що мають автомобіль. Тепер є чим доїхати до пацієнта, щоб надати першу медичну допомогу. Увисла — село розлоге. Довжина центральної вулиці Миру — чотири кілометри, а від неї ще вулички розходяться. Виклики ж, буває, надходять і пізно ввечері, і вночі, і раннього ранку. Напад бронхіальної астми, гіпоглікемічна кома чи гіпертермія зволікань не терпить.

Тим часом прийом пацієнтів тривав. Марія — молода мама чотиримісячного Ігорчика — заздалегідь запланувала побувати в лора й хірурга-ортопеда.

Наталі цієї осені йти до першого класу. Прийшла на медогляд.

Марійці — чотири роки. Тримуючись за мамину руку, вона неохоче переступає поріг лікарського кабінету. Здається, зібралася плакати, але посмішка й лагідні слова лікаря повертають дівчинці гарний настрій. А її мама в розмові з журналістом «Медичної академії» попросила на сторінках газети подякувати лікарям за доброту та увагу до маленьких пацієнтів.

Марія, мама Володі, якому рік і два місяці, й шестирічній Марійки, була лаконічною:

— Дуже задоволена роботою лікарів, дякую, що приїхали.

Прийом тривав від ранку і, як кажуть, до останнього пацієнта.

Діти та їхні батьки мали змогу отримати консультації профільних висококваліфікованих фахівців: доцентів кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамари Воронцової, Любові Волянської, Віри Синицької, Павла Гоцинського, асистента кафедри оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії Катерини Алексєвич та аспіранта цієї кафедри Максима Герасимюка, невропатолога Володимира Мусієнко.

Після завершення прийому цікалюся, скільки пацієнтів звернулися за допомогою, які результати обстеження та як оцінюють лікарі стан здоров'я дітей в Увислі загалом.

Розповідає керівник спеціалізованої педіатричної мобільної групи, доцент кафедри дитячих хвороб ТДМУ Тамара Воронцова:

— Фахівці відповідних клінічних кафедр ТДМУ оглянули майже 100 дітей. Результати обстежень загалом позитивні. У більшості випадків про якісь серйозні проблеми зі здоров'ям, що потребують шпиталізації, не йдеться. Виявлені порушення пов'язані насамперед із захворюваннями вегетосудинної, травної систем. У трьох дітей діагностовано патологію щитоподібної залози. Приємно констатувати прекрасний стан дитячих зубів, молочних і вже постійних.

Тамара Олександрівна також відзначила професійність працівників навчально-практичного центру первинної медико-санітарної допомоги. «Медики добре знають своїх

пацієнтів і на кожне звернення реагують дбайливо та кваліфіковано».

Дитячі серця слухала лікар-педіатр, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ Віра Синицька. Розповідає, що при обстеженні серйозної кардіопатології не виявлено.

У період росту харчування має дуже велике значення, а дисфункція шлунково-кишкового тракту, порушення моторної функції жовчовивідних шляхів свідчить про серйозні прорахунки в дитячому раціоні. На жаль, така ситуація не рідкість, зазначає доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ Любов Волянська. У двох пацієнтів під час обстеження діагностовано гостру соматичну патологію, в одного — порушення білково-енергетичного обміну.

— Завдяки таким оглядам є можливість надати дітям спеціалізовану педіатричну допомогу за місцем

ходили такого комплексного обстеження, тому в родинах не підозрювали про дитячі недуги.

Наймолодшому пацієнтові, якого оглянула лікар-офтальмолог Катерина Алексєвич, — 2,5 роки, найстаршому — 17 років.

— У більшості дітей зір 100-відсотковий, що дуже тішить, — розповіла Катерина Олександрівна. — Але проблема шкільної короткозорості залишається актуальною й дуже важливо знати як її уникнути. Профілактичні заходи допоможуть зберегти гарний зір.

В однієї дитини під час огляду офтальмолог діагностувала гострий бактерійний кон'юнктивіт і призначила лікування.

З 40 дітей, які оглянув невропатолог Володимир Мусієнко, одна отримала скерування до логопеда. Лікар був задоволений:

— Загалом місцеві діти здорові й доглянуті.

проживання, а батькам — необхідні рекомендації. Якщо ж виникає потреба в додаткових обстеженнях чи необхідно пройти курс лікування — скеруємо наших пацієнтів в обласну дитячу лікарню, — розповіла Любов Августівна.

У лікаря-отоларинголога Максима Герасимюка на прийомі того дня побувало майже 40 дітей різного віку, від немовлят до п'ятнадцятирічних підлітків.

— Загалом діти здорові, але знайшлися й пацієнти з класичними дитячими захворюваннями, такими, як аденоїди вегетативні. Проблема аденоїдів — досить поширена. На жаль, заклопотані справами батьки не завжди звертають увагу на те, що їх дитина не може вільно дихати носом, який постійно закладений. А тим часом аденоїди впливають на слух, спричиняють часті отити, риносинусити... В таких випадках потрібно провести відповідні обстеження, від результатів яких залежить і тактика лікування.

На прийом до дитячого хірурга, доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Павла Гоцинського шестирічна Софіяка прийшла, ледь ступаючи на ліву ногу. Болю завдавали дрібні скалки, що застрягли в ділянці гомілки. Ті скалки лікар витягнув швидко та вправно, і дівчинка з мамою задоволені пішли додому.

Серед хвороб, виявлених хірургом під час обстеження інших пацієнтів, — пупкова кіла, фімоз, водянка яєчка. Раніше маленькі пацієнти не про-

помоги до дітей області в ТДМУ створили спеціалізовану мобільну педіатричну бригаду на основі колективу кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією.

Наш університет тісно співпрацює з Міжнародним благодійним фондом «Дар життя», допомагаючи в обстеженні та лікуванні пацієнтів з 2015 року. Згідно з домовленістю між керівниками «Клініки на колесах» та адміністрацією ТДМУ відбуваються спільні з фондом «Дар життя» виїзди працівників кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією — вузькопрофільних спеціалістів — в школи, дитячі садочки для проведення медоглядів і надання фахової допомоги тим, хто її потребує.

Форми роботи мобільної педіатричної бригади різні й співпраця з «Клінікою на колесах» Міжнародного благодійного фонду «Дар життя» — одна з найбільш ефективних. Лікарі «Клініки на колесах», що обладнана сучасною медичною апаратурою, проводять первинний огляд пацієнтів, ставлять попередній діагноз і, враховуючи виявлену патологію, формують групи, аби повторно оглянули фахівці кафедри — пульмонолог, неонатолог, гастроентеролог, дитячий хірург, ортопед. За необхідності запрошують спеціалістів з інших кафедр.

Пересувна медична бригада практикує також виїзди безпосередньо в медичні заклади для огляду диспансерної групи дітей й надання консультації пацієнтам педіатричних відділів місцевого стаціонару, що покращує якість лікування.

Територіальні громади області все частіше запрошують педіатричну бригаду для огляду дитячого населення в селах. Велику увагу фахівці приділяють профілактичним прийомам й роз'яснювальним бесідам з батьками новонароджених.

За минулий рік, зокрема, лікарі спеціалізованої педіатричної мобільної бригади здійснили 8 виїздів, під час яких оглянули 599 дітей, у тому числі 38 малюків до року. Вперше виявлена патологія склала 298 випадків (49,7%). Такий високий відсоток пояснюється тим, що бригади здебільшого працюють у селах, де понад рік вакантні посади сімейних лікарів. 106 дітей (17,7%) отримали скерування в обласну дитячу поліклініку для поглибленого обстеження, 34 дитини (5,7%) — в стаціонар обласної клінічної лікарні. Інші маленькі пацієнти отримали призначення для амбулаторного лікування та рекомендації з метою профілактики, зокрема, щодо харчування.

Отже, спеціалізована педіатрична мобільна бригада — це інноваційна модель догляду за дитиною. Це поєднання первинної та третинної ланок надання медичних послуг, що дає високу ефективність огляду дітей. Така модель педіатричної допомоги може працювати самостійно за відсутності лікарів на місцях або в співпраці із сімейними лікарями, або з «Клінікою на колесах». Діти на первинному амбулаторно-поліклінічному етапі завдяки роботі бригади отримують висококваліфіковану мультидисциплінарну консультативно-лікувальну допомогу, що підтверджують статистичні показники. Раннє виявлення патологічних або пограничних станів дозволяє вчасно провести лікування чи корекцію, не допускаючи формування хронічної патології в дитини.

СЛОВА ВДЯЧНОСТІ ЩИРО ВИСЛОВЛЮЮ

(Закінчення. Поч. у № 12)

Хочу низько поклонитися й нашому куратору групи на IV курсі, доценту Агнесі Феодосіївні Масик, яка не лише дуже практично орієнтовано викладала отоларингологію протягом року, але й приділяла увагу нашому становленню як представників інтелігенції. Вона зорганізувала зустрічі з діячами української культури, часто залучаючи мене до публічних виступів, причому саме рідною мовою. Від неї, напевно, авансом, колись отримала комплімент щодо своїх скромних талантів у цьому. Це точно було перебільшено, але це вимагало від мене подальшого розвитку, переборювання власних «комплексів». Вважаю, що саме таким має бути справжній педагог: м'яко підказати, десь оптимізувати, надихнути для розвитку! Таких людей потім пам'ятаєш до кінця своїх днів!

З теплом і вдячністю завжди пам'ятаю й щиро захоплююся як високим професіоналом і просто вічно молодою жінкою Світланою Іванівною Шкробот, тоді ще зовсім юним асистентом, яка викладала у нашій групі протягом року такий складний предмет як неврологія. Світлана Іванівна була дуже серйозним викладачем, педантом у відпрацюванні не лише теоретичних знань, але й практичних навичок з предмета. Хто б міг подумати, що потім, навчаючись азам рефлексотерапії аж через 10 років після закін-

чення курсу неврології, часто згадуватиму з вдячністю її суворість, методичність, послідовність у викладанні своєї дисципліни. Мені здається, що саме така відданість професійній справі й праці взагалі дозволила їй не тільки стати професором, успішним науковцем, всебічно реалізованою жінкою, але й підтримує її невгасиму молодість. Для мене це справжній приклад!

Низький уклін доценту Юрію Івановичу Саюку, який викладав нам хірургію на базі міської лікарні №2. Семінари відбувалися, як б сказала, по-європейськи, коли у вільній атмосфері під час співбесіди ти забуваєш, хто викладач, а хто студент, бо ж в аудиторії працюють просто колеги. Так, легко і на все життя засвоїла абдомінальну хірургію – виразкову хворобу, постхолецистектомічний синдром, гострий панкреатит та інші нозології. Часом ділився своїм закордонним досвідом роботи, що також залишилося в пам'яті та сприяло розширенню кругозору.

Низько вклоняюся також доценту Наталії Сергіївні Кравченко, нашому викладачу з фізіатрії. Якби мене спитали, де я глибинно «відчула», «спробувала на зуб» пульмонологію, поглибила свої знання з рентгенології, відповіла б – на «туберкульозі» (так ми називали між собою фізіатрію). Методичний спокійний підхід, постійна робота у палатах з хворими, чітке відпрацювання методик пропе-

девтики та підходу до хворих із стигмою заклали розуміння необхідності бути уважним при контакті з пацієнтом, аби щось не упустити, зважати на деталі. Коли бачу Наталію Сергіївну, ловлю себе на відчутті важливості справжніх цінностей у житті – щоденна праця, глибинність у професії, толерантність у педагогіці та справжня невмируща жіноча врода.

Назавжди у пам'яті залишаться прекрасні й натхненні лекції професора Ніни Іванівни Тумашової! У радянський час, коли в країні «сексу просто не було», як не було і пов'язаних з ним проблем, ця грандіозна жінка, щира, відверта та щедра на знання, читала надзвичайно цікаві лекції з курсу шкірних хвороб і венерології, а також із сексології. В новаторській інтерактивній манері вона, живо спілкуючись з аудиторією, навчала не лише фаховим медичним знанням з предмета, але й ділилася досвідом життєвим, азам психології людських стосунків, зокрема, у такій закритій тоді для нас утаємниченій галузі сексології. Надзвичайно цікавою та пізнавальною була для нас також інформація з лепрології, яку подавала не тільки як просто професійну, але й таку, яка змушувала задумуватися про гуманітарні аспекти медицини, про необхідність цінити життя в усіх його проявах – не завжди приємних, які вимагають мужності й терпіння, розуміння й віри у

цінність факту життя, даного нам від Бога.

Тепер немодно поминати родинні зв'язки. Але на честь ювілею рідного ВНЗ, гадаю, можна. Хочу написати теплі слова моїй другій мамі, після смерті рідної мами, єдиній – моїй свекрусі, люблячій бабусі моїх дітей та прабабусі моєї внучки й викладачу кафедри педіатрії нашого університету Тетяні Степанівні Бабінець. Так сталося, що вона ніколи не вела занять у моїй групі, я тоді не носила прізвища Бабінець, тому родинні зв'язки ніяк «не допомагали» мені в навчанні. Тетяна Степанівна прийшла на викладацьку роботу вже сформованим професіоналом у такій складній та відповідальній сфері як педіатрія. Пропрацювала педіатром і в первинній медицині на рівні районного центру, і в стаціонарі міського та обласного значення, і лише після цього стала викладачем. Крім того, в педіатрію прийшла після закінчення саме педіатричного факультету. Після захисту кандидатської дисертації перейшла до університету, де дуже чесно й віддано працювала багато років аж до того часу, коли 2000 року після захисту дисертації на роботу прийняли мене. Це був такий її вибір і позиція – вважала, що не потрібно нам удвох працювати в одному університеті. Такої надійної людини, як моя мама, в житті та професії знайти тяжко. Дуже відповідальна, ретельна у викладанні та лікарській справі, завж-

ди толерантна й виважена у ставленні до студентів, колег, батьків, маленьких пацієнтів. Для мене Тетяна Степанівна – приклад чесного ставлення до роботи. Вона по-справжньому інтелігентна людина, ніколи не чула від неї поганого слова про своїх колег і студентів. Коли хочу знати чесну думку про себе чи ставлення до якоїсь проблеми, завжди, не акцентуючи уваги, питаю її, а відповідь завжди бачу в її очах. Можете судити про ступінь моєї довіри до її думки: першим читачем моїх обох дисертацій була Тетяна Степанівна. Якщо отримуєш від неї комплімент, то це дорогого вартує. Вона надзвичайно скромна людина: будучи чесним і фаховим працівником, так і пішла на пенсію асистентом, хоча, безумовно, заслуговувала звання доцента. Тому хоча й не була моїм викладачем насправді, але точно завжди була моїм вчителем по суті.

Безумовно, неможливо згадати всіх моїх викладачів. Хочу уклінно подякувати всім своїм наставникам у студентські часи! Нехай спочивають з Богом ті, хто пішов від нас. Енергетика їхня з нами, вона – у добрих справах їхніх дітей та учнів.

Нехай будуть здорові та процвітають на тривалі роки ті, хто з нами, хто прикрашає собою це життя, високо тримає планку нашої професії, примножує славу нашого рідного університету. Низький Вам уклін! І крокуймо до наступних славних ювілеїв нашої альма-матер!

Лілія БАБІНЕЦЬ,
завідувач кафедри
первинної медико-санітарної
допомоги та загальної
практики-сімейної
медицини, професор,
випускниця ТДМУ 1987 року

ЮВІЛЕЙ

25 липня відзначає ювілейний день народження лаборант кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ Наталія Григорівна КРИВА.

Вельмишановна Наталіє Григорівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли майже 43-літній трудовий шлях лаборанта: спочатку кафедри суспільних дисциплін та філософії, а останні 12 років – кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, в якій одну з найважливіших ділянок роботи – організаційне забезпечення навчального процесу та проведення наукових досліджень.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Наталіє Григорівно, міцного здо-

ров'я, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай не згає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

Нехай здоров'я, радість і достаток Сипляться, немов вишневий цвіт,
Хай малює доля з буднів свято

І дарує Вам багато літ!
Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

16 липня виповнюється 60 років доцентів кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги ТДМУ Романові Мар'яновичу ЛЯХОВИЧУ.

Вельмишановний Романе Мар'яновичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом після 26 років практичної лікарської роботи успішно пройшли 11-літній трудовий шлях спочатку: асистента кафедри хірургії, кафедри медицини катастроф та військової медицини, а останні п'ять років – асистента, доцента кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги.

Свідченням високого професіоналізму є Ваша кількарічна робота анестезіологом у Лівії. Збагачені великим клінічним досвідом, за порівняно короткий період науково-педагогічної діяльності Ви захистили кандидатську дисертацію, стали доцентом однієї з провідних клінічних кафедр.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста, педагога та вихователя студентської молоді

за багатолітню невтомну працю, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема, як депутата міської ради, керівника студентського наукового гуртка, «марафону знань» з основ медичної допомоги для школярів-старшокласників Тернополя, тренера-консультанта бригад екстреної медичної допомоги Тернопілля на всеукраїнських і міжнародних змаган-

нях, одного з організаторів обласних змагань.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені грамотами Тернопільської обласної ради, міського голови, управління освіти й науки, відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради.

Ваші порядність, працелюбність, наполегливість у досягненні наміченого, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Романе Мар'яновичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато,
Прихильна доля огорта крилом.

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

